

ધોરણ : 9

ગુજરાતી

પાઠ : 19

પખા, હવે કોન મુકું ?

સ્વાધ્યાય સોલ્યુશન

Sem : 2

પ્રશ્ન : 1 નીચે આપેલા વિકલ્પોમાંથી સાચો વિકલ્પ પસંદ કરી લખો.

(1) દીકરીને હોસ્ટેલ કેવી લાગે છે ?

(ક) ફુલ જેવી

(ખ) કાંટા જેવી

(ગ) ડાળખી જેવી

(ધ) કલરવ જેવી

(2) દીકરીના મતે માતા માટે કઈ બાબત લાગુ પડતી નથી ?

(ક) ચિંતાતુર

(ખ) ભોળી

(ગ) ભુલકણી

(ધ) જિદી

(૩) 'ઝડપનાં ગાડાં ભરાય' દ્વારા શું કહેવા માગે છે ?

(ક) બધી વાતો ગાડામાં બેસીને કરવાનું કહે છે.

(ખ) લાંબી લાંબી વાતો કરવા માગે છે.

(ગ) વાતો તો ખૂબ કરવી છે ટૂંકમાં કહીને જ બધું સમજવવા
માગે છે.

(ઘ) ગાડાં ભરાય તેટલી બધી વાતો કરવા માગે છે.

(4) STDની ડાયથી ટકુકું ? કહીને દીકરી શું કહેવા માગે છે ?

(A) S.T.D, ફોન હવે બંધ થઈ ગયા છે.

(B) વૃક્ષની ડાળના બદલે STDની ડાળ ભૂલથી જ બોલાઈ ગયું છે.

(C) ફોનમાં કોયલના ટકુકાની રિંગટોન વાગે છે.

(D) પિતાજી સાથે મીઠી-મીઠી વાતો કરવા માગે છે.

પ્રશ્ન : 2 નીચેના પ્રશ્નનો બે-ત્રણ વાક્યમાં ઉત્તર આપો.

(1) માતાનાં સ્વખનોને દીકરી ક્યારે યાદ કરે છે ?

➤ પુત્રી પઢા સાથે ફોન પર વાત કરે છે ત્યારે મમ્મી બાજુમાં ઉલ્લી હશે એમ સમજુને તે મમ્મીને યાદ કરાવે છે કે તારી દીકરી તારાં સપનાં (ઇચ્છા - અરમાનો) ઊંઘમાં આંજે છે, અર્થાત્ એ ભૂલી નથી.

પ્રશ્ન : ૩ નીચેના પ્રશ્નોનાં સાત-આઠ લીટીમાં ઉત્તર આપો.

- (1) પિતા સાથેનો પુત્રીનો આત્મીય સંબંધ આ કાવ્યમાં કયા કયા શબ્દપ્રયોગો દ્વારા મુદ્દાસર નોંધ તૈયાર કરો
- 'પઢ્યા, હવે ફોન મૂકું ?' પ્રશ્નથી કાવ્ય શરૂ થાય છે. પુત્રી પિતાની પરવાનગી માગે છે, પિતાનો આદર જાળવે છે. તે પછીની પંક્તિથી પુત્રી પિતા સાથે ફોન પર વાત શરૂ કરે છે. જોકે, પિતા પ્રશ્ન નથી પૂછતા. પિતાને દ્વર હોસ્ટેલમાં ભણવા મૂકેલી દીકરીની ચિંતા હોય એ સમજી જય છે એટલે 'તમને થ

જરી મોજ આવે તે થયું મને હું STDની ડાયાથી ટહુકું', એમ કહીને
પિતાને ચિંતાથી હળવા ફૂલ કરવાની પુત્રીની ભાવના વ્યક્ત થાય
છે. એ પછી ક્રોન પર પિતાના મનમાં ઉઠેલો પ્રશ્ન 'હોસ્ટેલને ?'
સાથે વાતનો દોર આગળ ચલાવે છે. એ શબ્દપ્રયોગ પણ
પિતા-પુત્રીના આત્મીય સંબંધની પ્રતીતિ કરાવે છે. આ કાવ્યમાં
'હોસ્ટેલ તો ફાવે છે', 'ફાગણના લીલા કુંજાર કોઈ આડવાનું પાન

એમ થાય નહિ સૂકું', 'મમ્મીબા જલસામાં? ...' અને અંતે 'આજી
ત વાતુંનાં ગાડાં ભરાય ... કહું હાઈકુમાં, એટલે કે દૃષ્ટિં', "તો
પખા ! હવે ફોન મૂકું ?" જેવા શબ્દપ્રયોગો દીકરીની
માતા-પિતાને ચિંતામુક્ત કરવાની ભાવના દર્શાવે છે, એટલું જ
નહિ પુત્રીના પિતા સાથેના આત્મીય સંબંધો કેટલા ગાઢ હશે
એનો અણાસાર પણ આપે છે.

પ્રશ્ન : 4 મુદ્દાસર નોંધ તૈયાર કરો.

(1) હોસ્ટેલમાં રહેતી દીકરીનું દઢ મનોબળ

➤ હોસ્ટેલમાં રહેતી દીકરી ત્યાંની અગવડોથી નાસીપાસ થતી નથી. તે પોતાના લક્ષ્ય તરફ ધ્યાન આપે છે. તેની મમ્મીનાં અરમાનોને પૂરાં કરવાં એ એનું એકમાત્ર લક્ષ્ય છે. આથી હોસ્ટેલની કાંટાળી જિંદગીમાં પણ લીલાંછમ પાનની જેમ ખુશ રહે છે. આ તેનું દઢ મનોબળ દર્શાવે છે. 'મન હોય, તો મારવે જવાય' એ કહેવતને એણે જીવનમાં ઉતારી છે.

(2) દીકરીની ઘર માટેની ચિંતા

► દીકરી ફર હોસ્ટેલમાં રહીને ભણે છે. જેમ માતા-પિતાને
એની ચિંતા થાય છે તેમ દીકરીને પણ માતાપિતાની ચિંતા છે.
આથી તે પિતાને ફોન પર પોતે હોસ્ટેલમાં લીલા કુંજાર આડવાનાં
પાન જેવી લીલીછમ છે, એટલે કે ખુશ છે એમ કહીને ચિંતા
કરવાની જરૂર નથી એવો અણસાર આપે છે. તને માની પણ
ચિંતા છે. આથી પિતાને વિનમ્રભાવે કહે છે કે મા ભોળી, ચિંતાજુ
અને ભૂલકણી છે તો એનું માઠું નહિ લગાડતા.

પ્રશ્ન : 5 નીચેની કાવ્યપંક્તિ સમજાવો.

- (1) “હોસ્ટેલને ? હોસ્ટેલ તો ફાવે છે... જેમ કે કાંટામાં સચવાતું ફૂલ
તોય એ તો ઉધડે છે... રંગભર્યું મહેકે છે. ડાળખીમાં કરે જુલાફૂલ”
- દીકરી પિતા સાથે ફૈન પર વાત શરૂ કરે છ ત્યારે તેને ખબર
છે કે પિતા પ્રશ્ન પૂછશે જ, એટલે એ પૂછે એ પહેલાં પોતે જ પ્રશ્ન
પૂછે છે : હોસ્ટેલને ? અને હોસ્ટેલમાં ફાવે છે? ... હોસ્ટેલનું જીવન

કાંઈ ઘર જેવું ન હોય. થોડીધણી અગવડો તો હોવાની જ. એ
તો જેમ કાંટામાં ફૂલ સચવાય એમ આટલી અગવડો વચ્ચે
પણ તમારી આ ફૂલ જેવી દીકરી સચવાય છ. એમાં પણ તે
આનંદથી રહે છે ભણે છે અને સહિયરો સાથે મોજમજા કરે છ.

THANKS

